

Vore Køkkentrapper.

—o—

Kære „Kvinden og Samfundet“!

Jeg henvender mig til Dig, fordi min Moder, som er en vaskeægte Kvindesagskvinde, har sagt mig, at den Forening, hvis Organ Du er, gennem en Række af Aar har haft nedsat et Udvalg med det Formaal at forbedre det huslige Arbejde. Jeg har med Skam at melde ikke Begreb om, hvad det Udvalg har udrettet af gode Gerninger, men det er naturligvis min Fejl, thi selvfølgelig maa det have meget at varetage, saa meget der er at forbedre ved de Huse og Lejligheder, de kloge Mænd har indrettet for os Kvinder. Men vil Du nu ikke nok, kære „Kvinden og Samfundet“, bede vedkommende Udvalg have sin Opmærksomhed henvendt lidt mere paa den huslige Rædsel, som hedder Køkkentrappen.

Jeg maa bekende, at jeg, skønt jeg snart har været gift i to Aar, først nu har faaet Øjet op for, hvor rent ud modbydelig og umenneskelig, denne Indretning er; men jeg tænker, at efterhaanden som det bliver stadig umuligere at skaffe sig Husassistenter, vil Fruerne ofre Køkkentrappen mere Opmærksomhed. Det undrer mig blot, at Husassistenterne ikke allerede har aabnet en energisk Kampagne mod denne Hovedfærdselsvej for dem selv og deres besøgende.

Min Husassistent har Ferie for Tiden, og det har været mig umuligt at opdrive en midlertidig Hjælp derfor dette Veraab i „Kvinden og Samfundet“. Alt det andet Arbejde gaar for mig som en Leg, men denne Nedbæring, og Opbæring ad den skumle, Skakt, som hedder Køkkentrappen! — Sandelig, jeg løb herfra, hvis jeg var Husassistent. Men hvorhen? Køkkentrappen er ens alle vegne hele København over. Dem har Tiden og Udviklingen ladet forblive i deres forhistoriske Vederstyggelighed. Både værelset, W. C.'et, Bankealtanen har holdt deres Indtog i saa godt som alle restaurerede, eller nyopførte Bygninger; men endnu slæber Husassistenten eller — som i dette Tilfælde — den selvhjulpne Husfrue, Skarnspanden nedad den skorstensnevne, uhumiske, af Kattelugt og Mados stinkende Køkkentrappe for at slaa

den ud i Beholderen i Gaarden. Endnu er Centralvarmen en Sjældenhed, og det huslige Arbejdes Kvinder slæber den tunge Kokespand flere Gange om Dagen op ad de stejle, vinklede Trappetrin, ad hvilke al Opbæring foregaar, som der staar at læse paa Hovedtrappen.

Dagen er kort for Tiden. En syv — otte Timer højst hersker den i Stuerne og paa Hovedtrappen, men paa Køkkentrappen mindst en Time kortere. Det er bælgmørkt, naar jeg skal ned efter Kokes og Brænde om Morgen, og ligesaa mørkt, naar jeg bærer den sidste Spand op Kl. 5. Men paa Køkkentrappen kendes ikke elektrisk Lys. Det er der ikke Raad til. Husassistenten, som har Udgang, maa famle sig op i den sildige Aften gennem et buldrende Mørke, som giver en Voldsmand den bedste Lejlighed til at stille sig paa Lur og overfalde hende. Køkkentrappens Dør staar jo næsten altid uafslået.

Naar jeg gaar ned med Skarnspanden, hænger min Hæl gerne fast i den havarede Maatte, som optager det meste af Afsatsen foran Køkkendørene efter at være erklæret ubrugelig foran Hoveddøren.

Min Kjöles Søm slæbes nedover Trinene i Affaldet fra andre Skarnspande og Slatter fra Kokeskassen. Jeg har ingen Haand ledig til at holde den oppe med. I den ene holder jeg Spanden, med den anden klamrer jeg mig til Rækværket for ikke at falde ned og knække Halsen. — I Brændelskælderen sorte Nat traadte jeg i Dagpaa noget blødt, som gav efter. Ved nærmere Efter-syn ved Hjælp af en Tændstik saa jeg, det var en død Rotte. Dem er her Masser af, ligeledes af Katte. De yngler hernede i Brændet og sniger sig om Benene paa én i Mørket paa Trappen. Da jeg slæbte mig op igen med Spanden, traadte jeg i Kanten af min Kjöles Forbrede, saa Skoningen gik løs og hang i Laser. Jeg forstaa nu, hvorfor Husassistenternes Arbejdskjoler saa tidt trænger til at repareres for nede; jeg vil i Fremtiden ikke se saa misbilligende som før paa et sønderrevet Kantebaand.

Men hvorfor i Himlens Navn finder Husassistenterne sig i dette? — Eller er det maaske en af Grundene til, at de saa hyppigt skifter? En ubevidst medvirkende Grund maaske? — Og hvorfor finder Fruerne

sig i det? Ja, de velstillede kender vist simpelt hen ikke noget til denne Køkkentrappe-Misère. Naar de ser paa Lejlighed, ser de paa Hovedtrappen, — det er jo deres Færdselsvej, — og naar den er lys og festlig, med Løbere op ad de brede, lave Trin, med hvidlakerede Vægge og Ballustre, og bredbladede Planter i Hjørnerne, saa er Opgangsforholdene i Orden i Fruernes Bevidsthed. Saaledes gik det mig selv, da jeg lejede den Lejlighed, jeg bor i; jeg husker ovenikøbet, at jeg følte mig meget beroliget ved at læse paa Væggen ved Foden af Trappen: „Al Opbæring foregaar ad Køkkentrappen.“ Saa vidste jeg da, det var et herskabeligt Hus, jeg havde lejet i. Køkkentrappeforholdene kom mig ikke et Sekund i Tankerne. Jeg anede ikke den Gang, at jeg selv skulde blive nødt til trods al Velstand at vandre Køkkenskaktens trange Vej med Kokes og Affald.

Men nu har jeg prøvet den, og nu kalder jeg alle Husmødre og Husassistenter i Gevær mod den forældede, dumme, middelalderlige Indretning, som vore Køkkentrapper er. At forlange, at Husværterne under de nærværende Forhold skal oplyse ogsaa Køkkentrappen, vilde naturligvis være det samme som at blive husvild; jeg tror ikke engang, at Husjeloven vilde kunne beskytte en derimod; men vi har jo nu, Gudske lov, faaet en Boligkommission, der skal sørge for Fremtidens Bebyggelsesforhold. Lad da os Husmødre ikke vedblive sove paa de Puder, der hedder Uansvarlighed og Umyndighed, men gøre noget for, at Køkkentrappernes Rædsler ikke genfindes i de nye Huse. Lad os forlange, at de bliver lyse og rummelige, saa Kurven med Vaske- og Rulletøjet ikke maa rejses paa Enden eller væltes paa Kant med Fare for at spille sit snehvide Indhold for at kunne passere; lad os forlange, at Trinene bliver brede og lige, med vide Afsatser, saa man kan hvile sig med Byrden uden at den, som Sisufos' Sten, ruller ned igen. Lad os forlange, at denne malpropre Slæben op og ned med Skarnspanden faar en Ende, og at der her hjemme ligesom forlængst i Sverige indføres en Styr, hvorigennem Dagens Affald hældes ned i Hovedbeholderen. Lad os forlange Bankealtaner i alle Gaarde, saa-